

Campingplasser

Byggforskserien

Planløsning

386.005

Sending 2 – 2003

0 Generelt

01 Innhold

Dette bladet behandler planlegging, utforming og drift av campingplasser. Det redegjør for klassifisering og godkjenning av campinganlegg og omtaler de lovene og forskriftene som er viktigst for campingnæringen. Med campingplass mener vi her et område som er beregnet på utleie til overnattingsgjester i telt, campingvogn, campingbil eller i campinghytte/fritidshus.

02 Definisjoner

- Mobile konstruksjoner er konstruksjoner som raskt kan fjernes, f.eks. i forbindelse med brann. Eksempler er telt, campingvogn med egne hjul, treterrasser som raskt kan fjernes eller fortelt (spikertelt) som ikke har fast forbindelse til campingvogna.
- Faste konstruksjoner er konstruksjoner som ikke raskt kan fjernes, f.eks. campingvogner som er avskiltet, har fast forbindelse til bakken eller er fundamentert, campinghytter, kolonihagehytter, terrasser og trefortelt som har permanent karakter og toalett- og serviceanlegg.

03 Henvisninger

Plan- og bygningsloven (pbl)

Teknisk forskrift til pbl (TEK) med veiledning

Forskrift om saksbehandling, ansvar og kontroll i byggesaker (SAK)

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn med veiledning (FOBTOT)

Veiledning om installasjon av olje- og gassfyrte apparater i kjøretøy

Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (arbeidsmiljøloven)

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler med veiledning

Lov om serveringsvirksomheter (serveringsloven)

Lov om helsetjenesten i kommunene

Forskrifter for leir- og campingplasser (forskrift for leirplasser)

Lov om friluftslivet (friluftsløven)

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg (FEL)

NEK 400 Elektriske lavspenningsinstallasjoner

Planløsning:

220.300 Universell utforming; utforming som passer alle

220.335 Dimensjonering for rullestol

Foto: Gunnar Berven, RBL

- 310.107 Arealplantyper
- 311.110 Arealdisponering og vernetiltak i værharde utbyggingsområder
- 311.015 Overvann i byggeområder
- 312.130 Parkeringsplasser og garasjeanlegg
- 316.211 Bevaring av eksisterende vegetasjon i byggeområder
- 320.405 Toalettanlegg. Dimensjonering og utforming
- 321.026 Brannsikkerhetsstrategi. Dokumentasjon og kontroll
- 321.033 Tilrettelegging for rednings- og slökkemannskap
- 327.101 Skilting
- 327.201 Skilt og reklame på bygninger
- 379.265 Forbruksavfall. Kildesortering, oppsamling og brannsikkerhet
- 380.010 Utendørs belysning. Planlegging
- 380.011 Utendørs belysning. Utstyr
- 381.301 Lekeplasser
- 381.302 Lekeplassutstyr
- Gruppe 24 om prosjektering og byggesak
- Byggdetaljer:
 - 514.114 Lokal overvannshåndtering
 - 514.115 Lokal overvannshåndtering i boligområder
 - 553.451 Alternative klosettanlegg
- Gruppe 517 om opparbeiding av utemiljø og konstruksjoner i utemiljø

1 Forutsetninger

11 Vurdering av framtidig behov

Offisiell statistikk og markedsundersøkelser danner grunnlaget for å vurdere det framtidige behovet for campinganlegg. Campingstatistikken til Statistisk Sentralbyrå har blant annet opplysninger om kapasiteten på norske campingplasser og antall overnattinger fordelt på nasjonalitet. En rekke andre opplysninger i registeret kan også være til nytte når man planlegger og utvikler campingplasser. Mer om campingstatistikken fins blant annet i [821] og [826].

12 Lover og forskrifter

- 121 *Myndighetene* stiller ingen krav til bevilning for å drive campingplass.
- 122 *Forskrift for leirplasser*. Etat for miljørettet helsevern skal godkjenne campingplassen før man starter driften. Godkjenningen gjelder for ett år av gangen.
- 123 *Pbl og TEK*. Ved anlegging av campingplass og oppføring av nødvendige bygninger og installasjoner gjelder pbl og TEK. Det er viktig å ha klart for seg at de tekniske kravene til brannsikkerhet gjelder fullt ut, uavhengig av om tiltakene på campingplassen er søknads- eller meldepliktige eller ikke, se også pkt. 124.
- 124 *FOBTOT*. Veiledningen angir størrelsen på sammenhengende arealer, branngater og avstand mellom campingenheter, se pkt. 28.
- 125 *Kommunale forskrifter om campingvedtekter* fins i en del kommuner og regulerer forhold rundt langvarig plassering av campingvogner og tilbygg o.l. til disse, se også pkt. 13.
- 126 *NEK 400* stiller krav til opplegg for sterk- og svakstrøm på campingplasser, se pkt. 63.
- 127 *Serveringsloven* stiller krav til serveringsbevilning dersom man ønsker å servere eller omsette andre varme retter enn pølser o.l. på campingplassen. Både ansvarlig styrer og stedfortreder må søke kommunen om serveringsbevilning.

13 Bruksforhold

Dersom en campingvogn blir stående på plassen lenger enn fire måneder, skal dette meldes til kommunen, ifølge pbl og SAK. En del kommuner har forskrifter og vedtekter som regulerer oppsetting av campingvogn eller andre mobile konstruksjoner som f.eks. spikertelt, terrasser og rekkverk. Slike konstruksjoner vil i stor grad bidra til brannsmitte, og må vurderes med særskilte avstander. Eierne av campingplassen bør innføre klare regler for utvidelser av campingenheter med brennbare golv, levegger osv.

14 Tilgjengelighet

Alle nye campingplasser bør planlegges og utformes slik at de er tilgjengelige og brukbare for orienterings- og bevegelseshemmede. Norges Handikapforbund gir ut Tilgjengelighetsguiden [827], som forteller hvor man finner reise-mål som er tilgjengelige for funksjonshemmede.

Universell utforming vil gi fordeler, fordi campingplassen blir tilgjengelig for alle, uten stigmatiserende spesialløsninger for enkelte brukergrupper. Universell utforming er beskrevet i Planløsning gruppe 220.

Ifølge TEK skal bygninger som er tilgjengelige for publikum ha minst ett toalett som er tilgjengelig og brukbart for orienterings- og bevegelseshemmede. Tilgjengelighetskravet i TEK gjelder også for bygninger beregnet på ansatte.

15 Klassifisering

Reiselivsbedriftenes landsforening (RBL) har utarbeidet og har ansvaret for klassifiseringsregler for campingplasser, se pkt. 29. Reglene, som kan skaffes fra RBL, omfatter både campingplasser og campinghytter. Både campingplassene og campinghyttene blir rangert i fem kategorier (en til fem stjerner) som en del av et felles nordisk klassifiserings-system, se også tabell 35 og 51. I tillegg legges det vekt på myke verdier, se [822]. Klassifiseringssystemet er under stadig revisjon.

Klassifisering av campingplasser er frivillig i Norge. En del norske campingplasser er derfor ikke klassifisert etter RBLs regler. En klassifisering som på en enkel måte forteller noe om standarden på campingplassen, burde imidlertid være en fordel for alle, kanskje særlig med hensyn til utenlandske turister og markedsføring i utlandet. Merket for klassifisert campingplass i henhold til RBLs regler er vist i fig. 15.

Fig. 15

Merket for klassifisert campingplass i henhold til RBLs regler

2 Planleggingsgrunnlag

21 Lokalisering

Campingområdet bør ligge slik at det ikke blir utsatt for støv eller forurensning fra trafikk, industri eller andre kilder. Aktiviteten på campingplassen bør heller ikke sjenere omgivelsene. Avstanden til fast bebyggelse bør være minst 300–500 m, og man bør også sørge for at trafikk til og fra plassen ikke blir til sjenanse for nabolaget.

Beliggenhet og omgivelser har spesielt stor betydning for campingplasser som primært er beregnet på ferieopphold. Både tyske og engelske bilorganisasjoner tar hensyn til kvaliteter som utsikt og vakre omgivelser i sin klassifisering av campingplasser. Tilgjengelighet til vann med muligheter for bading, fiske og båtliv er meget attraktivt for campingturister.

Når det gjelder typiske overnatningsplasser for folk på gjennomreise, er beliggenheten i forhold til hovedveier, trafikk-nutepunkt og fergeleier kanskje det viktigste.

22 Tomtas egenskaper

Telt, campingvogner og campingbiler krever relativt flate områder, mens campinghytter lettere kan tilpasses kupert terreng. Dette bør man ta hensyn til både når man velger område og når man planlegger anlegget. En tomt med varierende topografi og vegetasjon er lettere å gi en tiltalende utforming enn et flatt jorde. Man bør derfor bruke spesielle

naturgitte elementer for å gi plassen karakter, så som eldre bebyggelse, gjerder, bekker, vegetasjon, store steiner m.m. Om bevaring av vegetasjon, se Planløsning 316.211. En landskapsanalyse av området basert på registrering av terreng og grunnforhold, vegetasjon mv. kan være nyttig og nødvendig for planleggingen.

23 Klimatiske forhold

Når campingplassen skal planlegges er det viktig å ta hensyn til de klimatiske og lokalklimatiske forholdene. Framherskende vindretninger, lesoner og solforhold er viktig å registrere for å kunne plassere de enkelte elementene på campingplassen best mulig. Om klimaforhold og planlegging for værharde strøk, se Planløsning 311.110.

24 Arealbehov

Klassifiseringsbestemmelsene til RBL angir at en campingplass må være minst 3 000 m² eller ha plass til minst ti enheter med bobil eller campingvogn/telt. Videre må det være minst 80 m² nettoareal (tomt) per campingenheter. På plasser med tre, fire og fem stjerner skal henholdsvis 15, 25 og 50 % av tomtene ha et minimumsareal på 100 m². Man bør regne med minst det dobbelte som bruttoareal. Et økende krav til bedre komfort og større utendørs arealer for lek og andre aktiviteter tilsier at man ikke bør beregne arealet for snaut. Kravet til vern mot brannspredning har også betydning for arealbehovet, jf. pkt. 124 og 28.

25 Reguleringsplan

Anlegging av campingplass kan få betydelige miljømessige konsekvenser både for nabolaget og lokalsamfunnet. Planer om campinganlegg må derfor behandles på tilsvarende måte som andre utbyggingstiltak. Som regel krever kommunen at det må foreligge reguleringsplan for det aktuelle området. Campinganlegg forutsetter at området er regulert til byggeområde eller spesialområde. Dersom dette allerede er forutsatt i kommuneplanen eller i en forenklet reguleringsplan, kan man utarbeide bebyggelsesplan i stedet for en vanlig reguleringsplan. Det innebærer en enklere og raskere saksbehandling i kommunen, se Planløsning 310.107.

26 Byggesak

Man må søke kommunen om tillatelse til å anlegge en campingplass og oppføre nødvendige faste konstruksjoner. Byggesak omtales i Planløsning gruppe 240.

En tilfredsstillende situasjonsplan skal følge med søknad om rammetillatelse og utarbeides på det kartgrunnlaget kommunen krever. Planen må vise interne veier, bygninger og andre anlegg. Den bør dessuten angi hvordan campingvogner og telt skal ordnes og plasseres på området, blant annet for at man lett skal kunne kontrollere at brannsikkerheten ivaretas. Situasjonsplanen bør videre vise eksisterende vegetasjon og forslag til ny vegetasjon. Situasjonsplanen kan med fordel suppleres med en utomhusplan, for eksempel i mål 1:200, utarbeidet av eller i samarbeid med en landskapsarkitekt.

27 Teknisk plan

Situasjonsplanen bør suppleres med en teknisk plan på samme kartgrunnlag. Både under utbyggingen, men ikke minst ved framtidig vedlikehold og reparasjoner, vil en slik

plan være til stor nytte. Planen bør omfatte samtlige tekniske anlegg, som vann- og avløpsanlegg og sanitærinstallasjoner samt elektriske anlegg og teleanlegg med installasjoner. Brannslangeplassering og slukkevannuttak for brannvesenet (brannkummer eller åpen vannkilde) bør også komme fram av teknisk plan.

28 Brannvern

281 *Brann- og eksplosjonsvernloven* gir eieren av campingplassen plikt til å sørge for nødvendige sikringstiltak for å forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke. I tillegg kan kommunen føre fortegnelse over campingplasser og sørge for at brannvesenet fører tilsyn med plassene for å påse tilstrekkelig brannsikkerhet.

282 *Krav i pbl og TEK*. Campinghytte blir regnet som fritidsbolig med de krav til brannbegrensende tiltak som er gitt i TEK. Her er fritidsbolig gitt risikoklasse 4.

283 *Røykvarsler og slukkeutstyr*. FOBTOT stiller blant annet krav om røykvarsler og slukkeutstyr i alle boliger, også campinghytter.

284 *Avstander mellom mobile enheter*. For campingplasser angir veiledningen til FOBTOT en avstand på minst 3,0 m fra enkelt del av campingenheter til nærmeste enkelt del av naboenhet. Bil uten overnattingsmulighet kan plasseres i mellomrommet. Mellom biler med overnattingsmulighet skal det være minst 3,0 m avstand, i henhold til veiledning om installasjon av olje- og gassfyrte apparater i kjøretøy. Veiledningen sier også at sikkerhetssonen skal holdes fri for brennbart materiale.

Det er ønskelig at trekkanordningen på campingvogna plasseres slik at den er lett tilgjengelig i tilfelle vogna må fjernes raskt.

Mellom oppstillingsområder med grunnareal maksimum 1 000 m² må det være et minst 6 m bredt åpent felt.

285 *Avstander mellom faste konstruksjoner/campinghytter*. Det kan synes naturlig å skille mellom campinghytter med ett rom, hvor brannstilløp er lett å oppdage og rømning er enkelt, og større hytter med flere rom. Ettroms hytter bør kunne ses på som faste enheter i sammenheng med brannsikkerhet. Det har vist seg hensiktsmessig å dele opp i grupper med samlet areal maks. 75 m² og krav om 8 m avstand til neste gruppe, eventuelt må man iverksette tiltak som gir tilsvarende brannsikkerhet (byggeforskrift 1987). Større hytter må tilfredsstillende kravene til bygninger i nåværende forskrift. Se også Planløsning 321.033.

286 *Tilgjengelighet for brannvesenet*. Alle deler av campingplassen må være tilgjengelige for brannvesenet i en eventuell brannsituasjon, ifølge TEK.

29 Generelle klassifiseringskrav

Klassifiseringsbestemmelsene til RBL har en del generelle minimumskrav som gjelder alle kategorier av campingplasser. Dette gjelder blant annet:

- lokale og sentrale myndigheters godkjenning av campingplassen og bygningene
- ordensregler på flere språk
- brannberedskap som til enhver tid tilfredsstillende myndighetenes krav
- førstehjelpsutstyr
- informasjonstavle ved resepsjon/inngang og intern skilting innbefattet skilting av alle servicetilbud samt brann- og førstehjelpsutstyr

- internt veisystem med gode siktforhold og bæredyktighet også i nedbørsperioder
- adgang til telefon
- godkjent tappested for drikkevann
- toaletter, dusjer og vaskeplasser som tilsvarer plassens kapasitet
- tømme- og vaskestasjon for urent vann med godkjent avløp
- tilstrekkelig antall lukkede avfallsbeholdere
- tømme- og vaskestasjon for grillkull
- rutiner for internkontroll

3 Prinsipper for planløsning

31 Generelt

De naturgitte betingelsene setter rammen for utformingen av den enkelte campingplassen. Selv om man drar nytte av særpregene i landskapet og spesielle terrengmessige kvaliteter, kan de fleste campingplassene likevel utformes etter visse hovedprinsipper eller etter en kombinasjon av prinsippene. Følgende tre planløsningsprinsipper er de vanligste:

- ringform
- tunløsning
- tomteoppdeling

32 Ringform

Fellesanlegg og fellesbygninger plasseres sentralt på området, mens plassene for campingvogner, telt og hytter legges periferert. Fordelen med en ringformet plan er blant annet at avstanden til fellesanlegg og -bygninger blir moderat og tilnærmet lik for alle, se fig. 32.

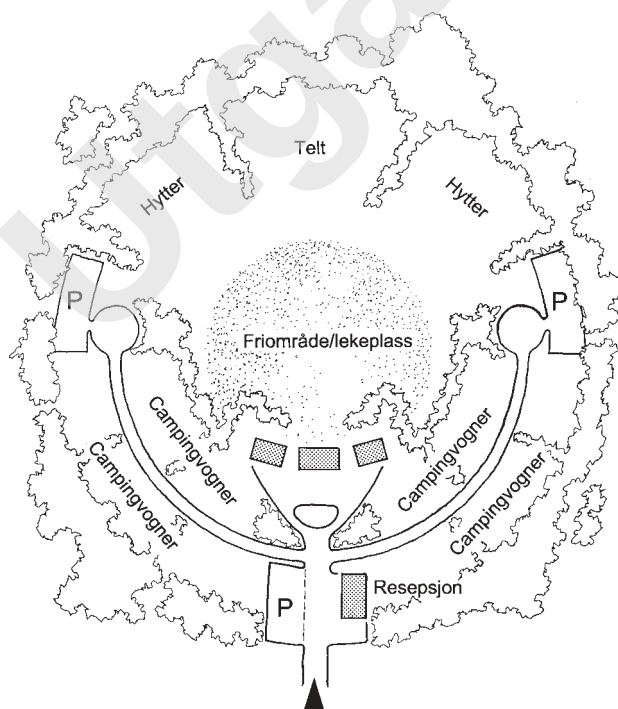

Fig. 32
Prinsippskisse som viser en ringformet plan med fellesanlegg og felles bygninger sentralt plassert

33 Tunløsning

Ordning i tun eller i grupper er spesielt egnet for campinghytter, men kan også brukes som prinsipp for plassering av campingvogner. Også når man velger tunløsning, er det en fordel å legge fellesbygninger og anlegg mest mulig sentralt. Forskjellige tun kan gjerne skilles fra hverandre med trær og busker. Eksempler på tunløsninger er vist i fig. 33, 71 og 72.

Fig. 33
Campinghytter kan med fordel anordnes i tun eller smågrupper.

34 Tomteoppdeling

Inndeling i nummererte og merkede enkelttomter har en del fordeler, særlig når det gjelder administrasjon og kontroll av store campingplasser. Klassifiseringsreglene stiller krav om at tomtene skal være minst 80 m², se også pkt. 24. Med en fastlagt tomteinndeling er det dessuten lettere å sikre seg mot brannspredning, dvs. sikre seg at avstanden på minst 3 m mellom hver campingenhets blir overholdt, se fig. 34.

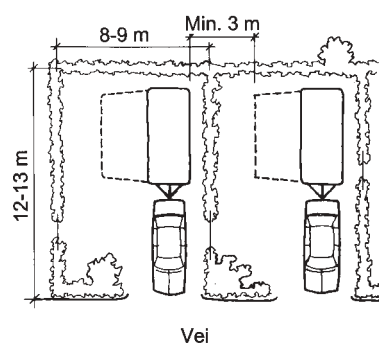

Fig. 34
Eksempel på campingtomter med plass til campingvogn med fortelt og personbil
Ettersom lengden på campingvogner kan variere mye, bør man vurdere å anlegge tomter med forskjellige størrelser. Plass for liten campingvogn vil være tilstrekkelig for oppstilling av bil. På arealet for oppstilling av bil bør det være armert gress eller asfalt.

35 Campinghytter

Med campinghytter menes vanligvis enkle hytter med seng, spiseplass og enkel kjøkkeninnredning, med eller uten dusj/vaskerom og wc, avhengig av standard. Hytter klassifiseres av RBL i fem kategorier, se tabell 35 og [822].

Tabell 35

RBLs grunnkrav for klassifisering av hytter

I tillegg kommer en rekke detaljkrav til innredning og møblering. Krav som er anført kommer i tillegg til kravene for lavere kategori.

Kategori	Klassifiseringskrav til nye hytter
*	Areal min. 9 m ² for to senger og 12 m ² for fire senger Ett rom med min. ett bord med sitteplasser tilsvarende antall sengeplasser, sofa, enkle senger eller køyer, min. innvendig sengemål 0,8 m x 2,0 m Vinterisolert hytte skal ha isolasjon min. 100 mm i vegg og 150 mm i golv og tak.
**	Strøm og elektrisk lys, oppvarming, kjøleskap osv.
***	Egen veranda/uteplass min. 3 m ² Strøm, vann ved hytta og atskilt soverom med dør. Alternativt innlagt vann i stedet for atskilt soverom
****	Oppholdsrom og minst ett soverom, samt enkelt kjøkken, se [822] Strøm, varmt og kaldt vann med egen bereder, avløp, dusj og toalett Utstyrt med dekketøy, kasseroller osv.
*****	Hotellstandard med alle fasiliteter for selvhusholdning. Totalareal minst 37 m ² , se [822]. Ved fire senger eller mer kreves min. to soverom, hvorav ett med dobbeltseng, min. 12 m ² . Egen bod for oppbevaring av barnevogn, skiutstyr osv., alternativt innlevering ved resepsjon Vinterutleide hytter skal ha tilgjengelig badstue for min. 5 % av hyttekapasiteten.

Klassifiseringsreglene fra RBL forutsetter at krav i pbl og krav stilt av Næringsmiddeltilsynet og lokal etat for miljørettet helsevern er fulgt. For hytter med innlagt varmt og kaldt vann, dusj og toalett stiller Næringsdepartementet/Reiselivsseksjonen en rekke spesialkrav. Eksempler på campinghytter er vist i fig. 35 a og b.

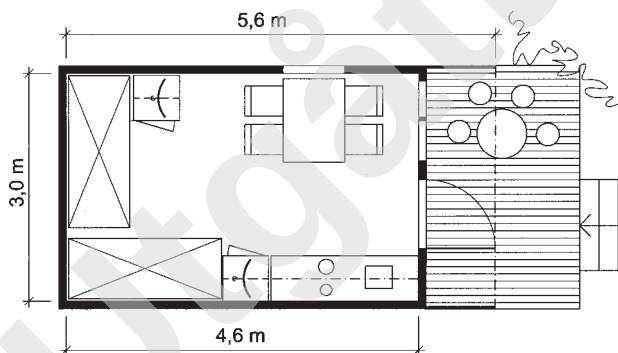

Fig. 35 a

Campinghytte på ca. 12 m² med plass til to–fire personer
Kan tilfredsstille tre stjerner

Fra Håndbok for reiselivsnæringa, Telemarksforskning 1990

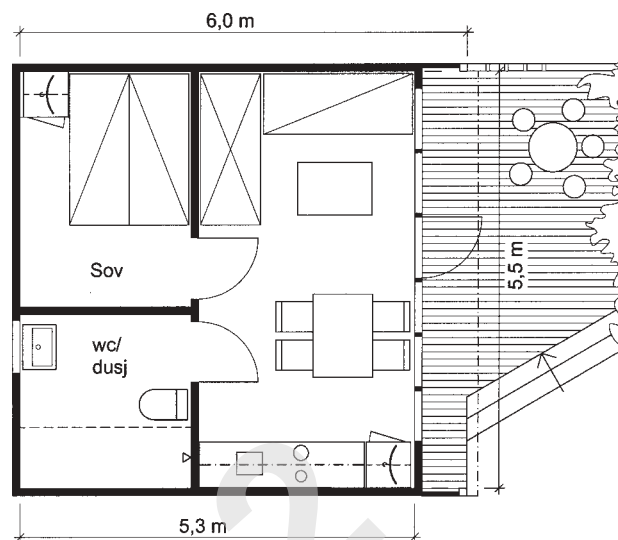

Fig. 35 b

Campinghytte på ca. 30 m² med plass til fire–fem personer
Kan tilfredsstille fire stjerner

Veimyndighetene har ansvaret for å sette opp serviceskilt langs veien, både som forvarsling og om nødvendig til orientering ved innkjørselen til campingplassen. Aktuelle serviceskilt er vist i fig. 41.

Fig. 41

Serviceskiltene symboler for campingplass.

Mulighet for telt, utleie av hytter, enklere servering, mulighet for campingvogn, biloppstilling og tømmede for bil. Symbolene kan kombineres på samme skilt hvis stedet har flere tilbud. I tillegg til å vise symbol kan skiltene også angi stedsnavn og avstand til campingplassen.

4 Utforming

41 Avkjørsel

Avkjørselens beliggenhet skal være avklart i regulerings- eller bebyggelsesplanen. Likevel kan det være påkrevd å få godkjent detaljer, som for eksempel sikt- og stigningsforhold, av veimyndighetene før avkjørselen blir opparbeidet. Avkjørsel fra riks- og fylkesvei krever tillatelse fra fylkesveisjefen, og avkjørsel fra kommunal vei krever tillatelse fra kommunen.

42 Atkomst og parkering

- 421 *Atkomst og hovedveier.* Atkomsten må utformes med tilstrekkelig plass til å avvikle kø slik at ventende kjøretøyer ikke reduserer sikten ved avkjørselen, se fig. 421. Egen fil for nyankomne vil bidra til å redusere kødannelse. Hovedveier inne i anlegget bør som regel anlegges som tofeltsveier. Ved planlegging av vintercampingplasser må man sette av tilstrekkelig plass til snørydding og snølagring.
- 422 *Parkering.* Parkeringsplassene bør legges utenfor soveområdet på campingplassen, og gjerne nær resepsjonen. Oppdeling av parkeringsplassen i mindre seksjoner, skjermet av trær og grønt, vil gjøre parkeringsplassen mindre iøynefallende. Mer om parkeringsplasser fins i Planløsning 312.130.

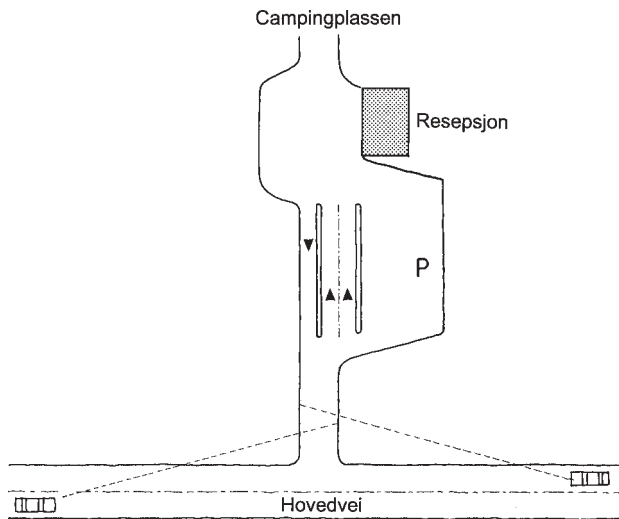

Fig. 421

Det må være tilstrekkelig plass til køavvikling ved innkjørselen, slik at sikten ikke blir redusert i forhold til krav i veglova.

Man bør anlegge en egen innkjøringsfil for nyankomne og en egen parkeringsplass ved innkjørselen for dagsbesøkende og overnattingsgjester som kommer etter offisiell stengt tid.

- 422 **Fast dekke.** Ifølge klassifiseringsreglene skal campingplasser med tre stjerner eller mer ha fast dekke på hovedveiene og på arealet foran fellesanlegget. For å oppnå fem stjerner må man asfaltere også gangveier og parkeringsplasser. Tilgjengeligheten med barnevogn eller rullestol blir da bedre, man unngår støvplage og kan lettere merke opp parkeringsarealene. For trestjerners eller høyere klassifisering er det krav til brøyting av hovedveier på vinteråpne campingplasser. Spesielt der grunnen er telefarlig og har dårlig bæreevne, bør man bygge veier og parkeringsplasser med filterlag og forsterkningslag i tillegg til selve veidekket. Er det bløt og dårlig undergrunn, bør man bruke fiberduk. Nærmere retningslinjer for bygging av mindre veier er blant annet gitt i Byggdetaljer 517.112 Belegg på mindre vegger og plasser og [827].

43 Terrengbehandling og beplantning

Terrengarbeider med større eller mindre omfang er ofte nødvendig for å oppnå tilfredsstillende terrengforhold, dvs. et jevnt terreng uten større helning og med god vannavledning og gode dreneringsforhold. Bobiler bør få tilbud om horisontale oppstillingsplasser på campingplasser som er klassifisert med fire og fem stjerner.

Overvannet bør fortrinnsvis håndteres lokalt ved hjelp av infiltrasjon og fordrøyning, se Byggdetaljer 514.114 og 514.115. Man bør planlegge drenering samtidig som man planlegger vann- og avløpsanleggene, se pkt. 61.

Et holdbart grasdekke krever en del forarbeid med jordbearbeiding og eventuell jordforbedring. Man bør velge en robust grassort som krever lite stell, for eksempel grasfrø beregnet på sportsanlegg. Se også Byggdetaljer 517.121 Anlegg av grasdekke.

Trær og busker skaper trivsel, virker romdannende og skjermer mot innsyn og lokalklimatiske påkjenninger. En del retningslinjer for å velge beplantning er gitt i [828].

Katalysator på eksosanlegg kan antenne brennbar vegetasjon. Man bør ta hensyn til dette ved planleggingen, slik

at biler parkerer på fast dekke eller kortklipt gras og ikke helt nær beplantning som kan antennes.

Ved planlegging av terrengarbeider og beplantning av større anlegg må man ta hensyn til krav i pbl. Man bør alltid søke hjelp hos fagfolk, for eksempel landskapsarkitekt eller anleggsgartner. Se også Byggdetaljer gruppe 517.

44 Skilting

RBLs klassifiseringsbestemmelser forutsetter at innkjøringen til campingplassen skiltes med campingplassens navn, klassifiseringskategori og eventuelt campingorganisasjon. Slike opplysnings- eller reklameskilt skal være godkjent av veimyndighetene dersom de plasseres nærmere enn 30 m fra midtlinjen i offentlig vei. Intern skilting inne på campingplassen er også en viktig forutsetning i klassifiseringsreglene, se pkt. 29 og [822]. Nærmere retningslinjer for skilting er gitt i Planløsning 327.101.

45 Leke- og aktivitetstilbud

De fleste campingturister, ikke minst barna, har behov for lek eller andre aktiviteter. Selv om campingplassen har naturgitte forutsetninger for bading, fiske, turgang o.l., bør man tilrettelegge bedre med for eksempel brygge, se fig. 45, og stupebrett og ved å opparbeide og merke turveier og/eller skiløyper. Aktivitetene bør gjøres tilgjengelige for personer med ulike typer funksjonshemninger, se også pkt. 14. Utleie av båter, seilbrett, fiskeutstyr og annet utstyr kan være aktuelt. Dersom man legger til rette for aktiviteter utenfor selve campingplassen, må man ta hensyn til søknadsplikt for alle typer skilt og til frilufsloven og lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

På selve campingplassen vil det være behov for lekeanlegg for småbarn og anlegg og tilbud til større barn, ungdom og voksne. Krav, ideer og forslag til lekeutstyr mv. fins blant annet i Planløsning 381.301 og 381.302.

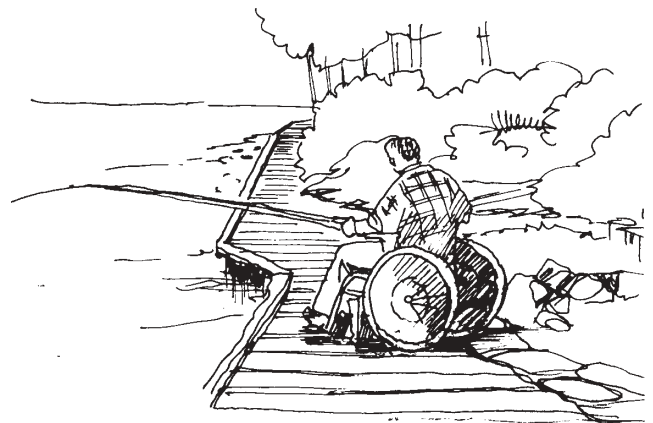

Fig. 45

Tilrettelegging av uteområde for bevegleseshemmede slik at kontakten med vannet øker og gjør uteaktivitet mer attraktivt
Ill.: Feste as. Fra [829]

46 Materialbruk

Gjennomført bruk av materialer og farger i utformingen av campingplassen vil høyne helhetsinntrykket. Gode materialer og ordentlig håndverk vil gi inntrykk av høyere standard. En konsekvent materialbruk vil også gjøre det lettere å orientere seg på campingplassen.

5 Servicefunksjoner

51 Sanitærbygninger

Gangavstand fra de enkelte overnattingsstedene til nærmeste sanitærbygning bør ikke overstige 150 m, selv om klassifiseringsbestemmelsene godtar opptil 200 m. Klassifiseringsbestemmelsene stiller for øvrig krav til antall toaletter, vaskeplasser og dusjer i forhold campingplassens kapasitet/gjesteantall. Kravene varierer både med klassifiseringskategori og med størrelsen på campingplassen. Oversikt over klassifiseringskravene er vist i tabell 51. Eksempel på planløsning av en sanitærbygning er vist fig. 51.

Tabell 51

Klassifiseringskrav til antall sanitærenheter for campingplasser. Omrent en tredjedel av herretoalettene bør være urinaler.

Antall personer	Antall personer pr. sanitærinstallasjon			
	Toalett og vaskeplass		Dusj	
	* og **	***, **** og *****	* og **	***, **** og *****
Opp til 600	30	25	70	50
600–1 000	35	30	80	60
1 000–1 500	45	40	90	70
1 500–2 500	55	50	100	80
Over 2 500	65	60	100	80

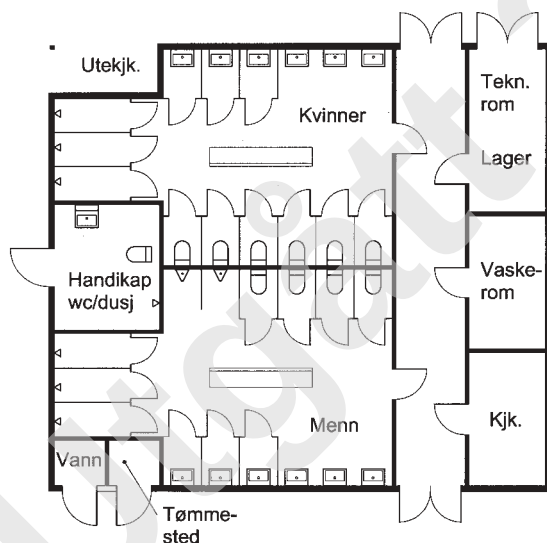

Fig. 51

Sanitærbygning beregnet for 300 personer på en trestjernes campingplass

I tillegg til toaletter, vaskeplasser og dusjer skal det være vaskerom for tøyvask og kjøkken. Begge disse rommene skal være tilgjengelige og brukbare for rullestolbrukere og andre funksjonshemmede. Planløsningsforslag fra NAF

52 Andre fellesbygninger/lokaler

Resepsjon/vaktrom og kiosk er en selvfølge på de aller fleste campingplasser. Dersom det er lang avstand til nærmeste dagligvareforretning, bør kiosken ha de vanligste dagligvarene. På større campingplasser kan det være ønskelig med et gatekjøkken, eventuelt kafeteria/restaurant. Om godkjenning, se pkt. 127. På store plasser bør man overveie å innrede oppholdsrom for eksempel i forbindelse med ser-

veringslokalet. Ifølge krav i arbeidsmiljøloven skal det være sykerom og personalrom/velferdsrom for de ansatte på campingplassen, se forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler.

53 Renovasjon

Avfallsbeholdere skal være lukkede og bør plasseres mest mulig sentralt, i nærheten av innkjørsel og fellesanlegg. Imidlertid må avstand fra campingenhet til avfallsbeholder maksimalt være 100 m. Det skal være minst én beholder per ti enheter. Sjøppelbeholderne bør ligge diskret og være skjermet, gjerne med vegetasjon, og dessuten være tydelig skiltet. Sortering av forskjellige avfallskomponenter som papir, metall og våtorganisk avfall må avklares med de lokale myndighetene. Grillkull bør samles separat. For beskrivelse av håndtering av forbruksavfall, se Planløsning 379.265.

6 Tekniske installasjoner

61 Vann og avløp

Av driftsmessige, økonomiske og miljømessige grunner er det en fordel om campingplassen kan tilknyttes offentlig vann- og avløpsanlegg. Man må avklare behovet for tilrettelegging av slokkevann for en eventuell brannsituasjon med brannvesenet.

Anlegg, drift og vedlikehold av eget renseanlegg for avløpsvann kan bli særlig ressurskrevende og kostbart. Myndighetene stiller strenge krav til slike anlegg, som også forutsetter egnede grunnforhold og grundig planlegging om resultatet skal bli tilfredsstillende, se [826]. Hvis man må anlegge eget renseanlegg, bør man vurdere alternative løsninger til vanlig vannklosett, for eksempel vakuumklosett eller annet vannbesparende klosett til lukket tank. Oversikt over og beskrivelse av alternative klosettyper er behandlet i Byggetaljer 553.451.

Både utslipp av avløpsvann og privat vannforsyning krever godkjenning av myndighetene.

62 Tømmemulighet for kjemikalietoalett

For campingplasser med to stjerner og mer stiller RBL krav om tømmemuligheter for kjemikalietoalett fra campingvogner. For fire- og femstjernes plasser kreves i tillegg tømme-mulighet for fastmonterte kjemikalietoaletter i bobiler. Et tømmeanlegg kan anordnes på forskjellige måter, fra prefabrikerte anlegg til helt enkle med sluk i en betongplate. Alle anlegg krever tilgang til vann for spyling og rengjøring. Tømmeanlegg bør anlegges skjermet fra annen virksomhet på campingplassen.

Vintercampingplass skal i henhold til klassifiseringskravene ha tømme-sted i oppvarmet rom.

63 Elektriske installasjoner

Alle campingplasser bør ha elektrisk strøm. RBL stiller i sin klassifisering krav til elektriske installasjoner. Campingplasser med tre stjerner må ha sterkstrømsuttak for minst 40 % av plassens kapasitet ved toppbelegg, for plasser med fire og fem stjerner er kravet henholdsvis 60 % og 75 %. De elektriske installasjonene må utføres i henhold til FEL. NEK 400 angir de kravene som stilles til slike anlegg på campingplasser. Dette omfatter både luftstrekk og jordkabler, utførel-

se av strømuttak og forbindelsesledning mellom strømuttak og campingvogn. Normen omfatter også elektriske anlegg i campingvogner og bobiler.

7 Eksempler

Figur 71, 72 og 73 viser eksempler fra eksisterende campingplasser.

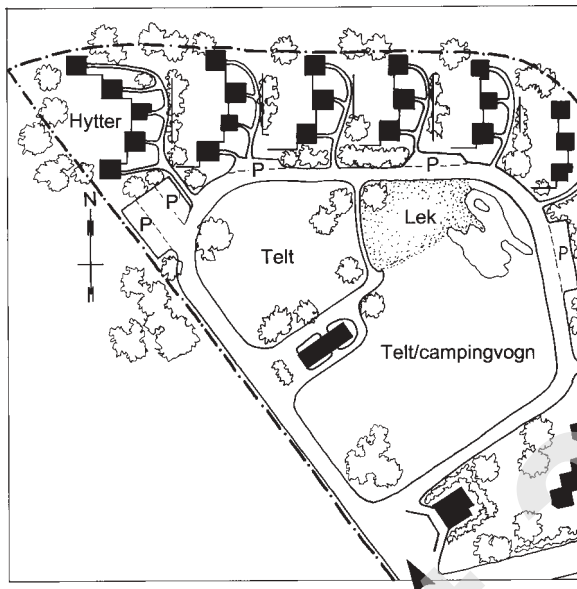

Fig. 71

Tun- og gruppeløsninger kan være mer plasskrevende enn andre planløsninger, men gir til gjengjeld helt andre muligheter til å oppnå intimitet og trivsel.

Odden Camping, Evje. Arkitekt: Brantzegs arkitektkontor

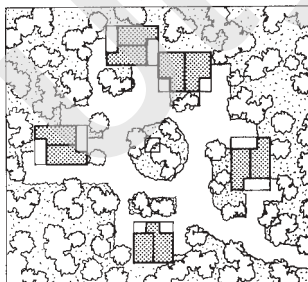

Fig. 72

Her er fem dobbelthytter samlet rundt et felles tun. Hyttene er opptørt etter samme byggesystem, men har likevel fått en individuell utforming som medvirker til å gi anlegget variasjon og liv.

Bispen Camping, Skjåk. Arkitekt: Einar Soglo

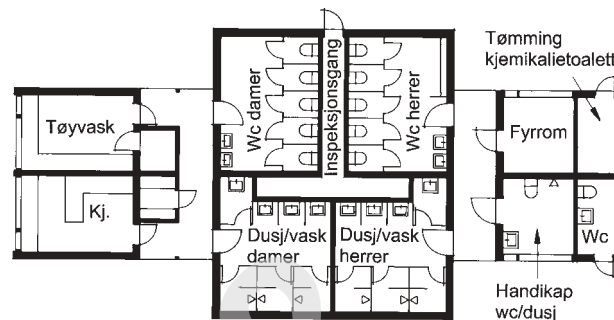
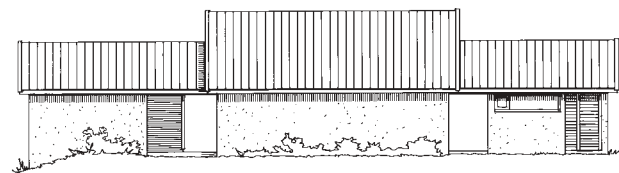

Fig. 73

Sanitærbygning hvor en del av funksjonene er lagt i to sidefløyer som er skilt fra hovedfløyen med overdekkede gjennomganger. Denne løsningen gjør at sanitærbygningen virker mindre dominerende. Inspeksjonsgangen for vann- og avløpsinstallasjonene gjør vedlikeholdet enklere. De forskjellige elementene kan settes sammen på forskjellig måte for å tilpasse seg aktuell situasjon best mulig.

Donavall Camping, Stavern. Arkitekt: Arkitektkontoret Torvet 11, Larvik

8 Referanser

81 Forfatter og redaksjon

Bladet er revidert av Gine Støren og erstatter blad med samme nummer utgitt høsten 1990. Fagredaktør har vært Anders Kirkhus. Faglig redigering ble avsluttet februar 2003.

82 Litteratur

- 821 Reiselivsbedriftenes landsforening. Campingguiden. Oslo, 2002. www.camping.no
- 822 Reiselivsbedriftenes landsforening. Klassifisering av campingplasser og -hytter. Oslo, 1997
- 823 Norges Tustråd. Trafikkutvikling for campingplasser, hyttegrender og hotell, januar-april 2002. www.ntr.no
- 824 Rogaland Fylkeskommune. Planlegging av campinganlegg. Veileder, Stavanger, 2000
- 825 Reiselivsrådgivning as. Bbilturisme, 1997
- 826 Statistisk Sentralbyrå. Campingstatistikk, desember 2002. www.ssb.no
- 827 Norges Handikapforbund. Tilgjengelighetsguiden – Norge på kryss og tvers. Oslo, 2002. www.nhf.no
- 828 Statens forurensningstilsyn. Veiledning ved bygging og drift av større jordreanseanlegg (TA 0611). Oslo, 1986
- 829 Statens vegvesen. Håndbok 017: Veg- og gateutforming, 1993 og 018: Vegbygging (høringsutgave 2003). www.vegvesen.no